

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sn. Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 6/04/2026

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Türkiye'de diyabet prevalansı son yıllarda hızla artmakta olup, TURDEP-I ve TURDEP-II çalışmaları ile Sağlık Bakanlığı verilerine göre toplam diyabetli birey sayısı yaklaşık 8-9 milyon kişiye ulaşmıştır. Tip 2 Diyabet (T2DM) hastalarının %90-95'ini oluştururken, Tip 1 Diyabet (T1DM) %5-10 oranındadır. Bu hastaların yaş gruplarına göre dağılımı, 18 yaş altı Tip 1 DM'de 25.000-30.000 çocuk ve ergen, 18 yaş üstü Tip 1 DM'de ise 120.000-150.000 yetişkin olarak tahmin edilmektedir.

Tip 1 diyabet, çocukluk çağında daha sık görülse de erişkin yaşta devam eden kronik bir hastalıktır. Kontrolsüz diyabet, diyabetik nefropati, retinopati, nöropati, ayak amputasyonları ve kalp-damar hastalıkları gibi ciddi komplikasyonlara yol açmakta, bu da kamu sağlığına ve ekonomiye ağır yük getirmektedir. İyi glisemik kontrolün hastaneye yatışları, iş gücü kaybını ve uzun vadeli sağlık harcamalarını azalttığı uluslararası çalışmalarla kanıtlanmıştır.

Bu bağlamda, diyabet hastalarına yönelik sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve önleyici tedavilerin yaygınlaştırılması amacıyla;

1. Bakanlığınız tarafından Türkiye'deki Tip 1 ve Tip 2 diyabet hasta sayılarının güncel takibi ve epidemiyolojik çalışmaları için hangi yöntemler kullanılmaktadır? TURDEP-I ve TURDEP-II çalışmalarının ardından yeni bir ulusal diyabet epidemiyoloji araştırması planlanmakta mıdır?
2. 18 yaş altı ve 18 yaş üstü Tip 1 diyabet hastalarının yaş gruplarına göre dağılımı konusunda Bakanlığınızın elinde bulunan en güncel veriler nelerdir? Bu veriler nasıl toplanmakta ve güncellenmektedir?
3. Kontrolsüz diyabetin yol açtığı komplikasyonlar (diyabetik nefropati, retinopati, nöropati, ayak amputasyonları ve kalp-damar hastalıkları) nedeniyle yıllık hastaneye yatış sayısı ve bu komplikasyonların tedavi maliyetleri nedir? Bu komplikasyonları önlemek için Bakanlığınızca yürütülen ulusal programlar veya kampanyalar var mıdır?
4. Tip 1 diyabet hastalarının ömür boyu insülin bağımlılığı nedeniyle özel sağlık politikaları geliştirilmesi için Bakanlığınızca planlanan çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda, erişkin Tip 1 diyabet hastalarına yönelik farkındalık ve eğitim programları artırılacak mıdır?
5. Sürekli Glikoz Ölçüm Sistemleri (CGM) ve insülin pompaları gibi modern teknolojilerin diyabet yönetimindeki rolü göz önüne alındığında, Bakanlığınız bu teknolojilerin erişilebilirliğini artırmak için hangi adımları atmayı planlamaktadır? Özellikle erişkin hastalar için klinik kriterlerin genişletilmesi düşünülmekte midir?
6. Diyabet komplikasyonlarının önlenmesi amacıyla, kan şekeri ölçüm stripleri, insülin kalemleri ve iğne uçları gibi sarf malzemelerinin yeterli erişimi için Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu malzemelerin kullanımında karşılaşılan sorunlar

(örneğin, yerli iğne uçlarının neden olduğu morarma veya deri sorunları) hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?

7. Uluslararası çalışmalara göre iyi glisemik kontrolün sağladığı tasarruflar dikkate alındığında, Bakanlığınız diyabet yönetiminde önleyici tedavilere odaklanan bir strateji belgesi hazırlamış mıdır? Bu stratejide komplikasyon maliyetlerinin azaltılmasına yönelik hedefler nelerdir?
8. Ülkemizde diyabet hastalarının kullandığı ölçüm stripi, modern ölçüm teknolojileri ve insülin gibi unsurların yerli üretimi için Bakanlığınızca Üniversiteler ve TÜBİTAK ile işbirliği planlanmakta mıdır? Bu konuda yapılmış üretim maliyet araştırmaları var mıdır ve sonuçları nelerdir?